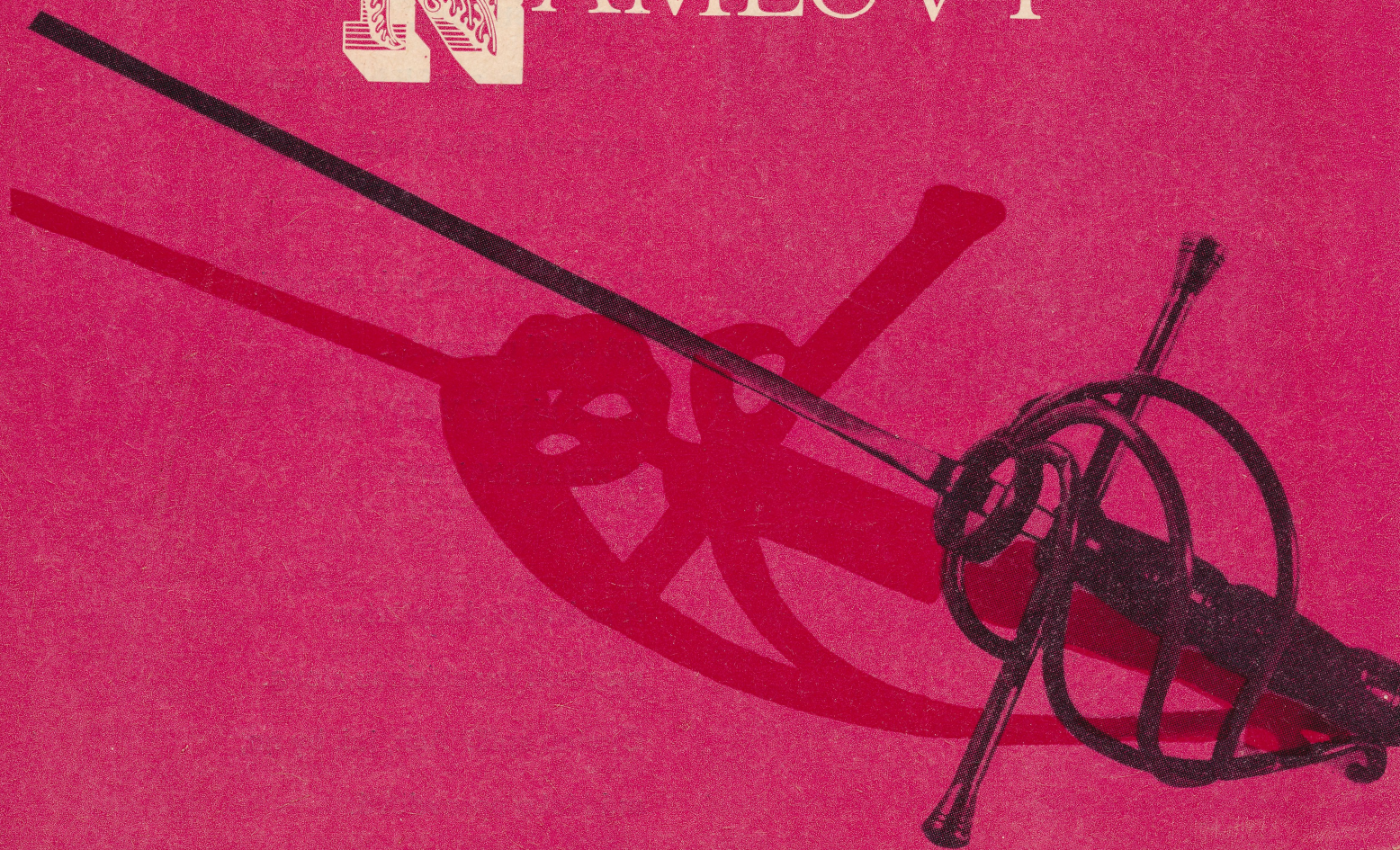

V. BRÁZDA / F. TETAUER

4 TŘEŠTĚNÉ
NÁMLUVY

Ať o lásku jde, o život
ať směje se či rmoutí,
muž napřed zkouší kordu hrot
a pak si knír svůj kroutí.

Stůl přitáhne si k sobě blíž,
udeří pěstí, klne,
však běda, není-li hned číš
a všechny číše plné!

Kord připraven je k souboji,
ret touží po napití.
Či po lásce? Vždyť obojí
je zapotřebí k žití.

A pak si dívku přivine
na rtech mu sládnou slova.
Či víno spíš? Ach, jak by ne,
má lásko opravdová.

MILÝ PŘÍTELI,

kulaté jubileum je vždy důvodem k pozvednutí číše, k oslavnému projevu, ke kytici květů, zvláště jedná-li se o šest ukončených desetiletí života. Ale když právě v tom Tvém případě je těch šest křížků něco tak zcela absurdního, že nutně musíme pokládat datum, které uvádíš ve všech svých osobních spisech za dezinformující a měli bychom je tudíž ignorovat. Jenomže již latiníci říkali „*littera scripta manet*“ aneb „co je psáno, to je dáno“ a je-li psáno, že zasloužilý umělec Vladimír Brázda se poprvé podíval na vzdělanější svět 27. května 1920, musíme tento fakt, byť se značnými rozpaky, přijmout.

Dovol mi tedy, ať se zařadím do té předlouhé řady gratulantů a skromně pronesu svůj vinš — doufám, že to nezbřepám, jako Ignát Můra ze Ztřeštěných námluv, když pronášel svou oslavnou řeč k narozeninám paní Kateřiny Ostrovské. Stáli-li u Tvé kolébky nějaké sudičky, pak to byly určité báje dcery Diovy, které, jak známo, byly pověřeny úkolem pečovat o kumštýře — tedy múzy, a z nich pak nepochybně tři — Euterpé — múza lyrická, Terpsichoré — múza tance a Thálie — múza komedie, neboť z jejich darů jsi ve svém životě až dosud vždy hojně čerpal a jistě přehojně budeš ještě čerpat dlouhá léta. Svůj život jsi od dětství spojil s hudbou, a i když Ti později

hrozilo studium solidních věd hospodářských a právních, zvítězily dary múz a bylo to dobře. Neboť Vladimír Brázda je člověkem muzickým do morku kostí — i když (nebo snad právě proto) akademii muzických umění neabsolvoval. Nemusel se ve školních škamnách pracně učit něco, co mu bylo dáno, pilným soukromým studiem si osvojil a zdokonalil techniku

— klavíristickou, dirigentskou či skladatel-skou, a vznikla neopakovatelná kumštýřská osobnost. Neopakovatelná v tom, jak je okoře-něná absolutní vervností a upřímností ve všem, cokoli podnikáš, naprostou oddaností své práci a nesmírnou úctou k poctivému řemeslu. Vladimír Brázda je typem kumštýře upraveně dionýského — „my dva již plí mno-hou číši spolu“ — ale v kumštu tvrdého a ne-kompromisního — na jiné a především na sebe samotného.

Snad to byl Tvůj temperament a Tvá vitalita, snad tu sehrály i nějakou roli vlastnosti zdě-děné po předcích, že jsi se celým svým muzi-kantským srdcem a duší upsal operetě. Této múze — tolikrát oslavované i proklínané — jsi propadl s celou otevřeností a upřímností své osobnosti — operetou prostě žiješ. Na di-vadle — jako dirigent i jako skladatel, na koncertním či estrádním pódiu jako výtečně disponovaný doprovazeč — i když zde bylo i nespočet velkých a slavných árií operních v podání těch nejprominentnějších interpretů — v masových médiích jako neúnavný propa-gátor lehkonohe múzy. Vždyť zvláště v po-sledních patnácti letech jsi to právě Ty, kdo prostřednictvím malé obrazovky šíří populari-tu Tvého zamilovaného žánru až do těch nej-zapadlejších koutů. A stejně tak vehementně bojuješ za svůj žánr na všech fórech, kam Tě přivede Tvá agilní práce funkcionářská ve Svazu českých dramatických umělců. Proto

jistě nepřezenu, když si dovolím parafrázovat slova libreta Dvořákova Jakobína, pokud jde o žánr, vymezený velmi zhruba jmény Offen-bach až Bernstein — „jen jeden Brázda v Če-chách jest“.

A tak Ti k těm Tvým šedesátinám, které osla-vujeme společně přímo symbolicky znovuuve-dením Tvých „Ztřeštěných námluv“, díla, kte-ré akcentuje ty povahové rysy a vlastnosti, které jsou Tobě vlastní — vždyť Ty podobně jako pan Tadeáš či pan Petr z Tvé a Tetauero-vy komedie, jsi hotov ve chvíli vytasit kord a bít se za svou věc a za lásku a po chvíli po-zvednout na usmíření sklenku lahodného moku — přejí, abys ještě dlouhá a dlouhá léta mohl zpívat spolu s Šándorem Bárinkayem „Vím, proč mám život rád, žít chci a chci se smát“ (a taky s Paganinim „Libám, ženy, vás tak rád“).

Vivat, crescat, floreat, pro divadlo, pro tele-vizní obrazovku, pro operetu a pro kumšt vůbec věčně mladý operetní bard Vladimír Brázda!

Srdečně Tvůj

Mojmír Weimann

Jana Kloučková
Vlasta Tolarová
Helena Riehsová

Kosta Holubář
Liběna Astrová

V. BRÁZDA/F.TETAUER

3 TŘEŠTĚNÉ NĀMLUVY

Opereta o třech jednáních. Napsal Frank Tetauer.

Texty písní: národní umělec Jaroslav Seifert.

Režie: Mojmír Weimann

Dirigent: zasloužilý umělec Vladimír Brázda

Výtvarník scény: akad. malíř Jan Seidláček j. h.

Výtvarník kostýmů: Bohuslava Čiháková

Choreografie: Zdeněk Prokeš

Sbormistr: Josef Kubenka

Šerm: Vojmil Nytra

Korepetitor: Květa Millerová

Inspicient: Stanislav Muntág

Nápověda: Alena Svachulová

Pan Tadeáš Vydra, rytíř z Holovous	Kosta Holubář / Miloslav Tolaš
Pan Petr Kos ze Zásady	Karel Čepek / Jan Vyorálek
Pan Jíra z Humeného	Jan Drahouzal / Radomír Linhart
Ignát Můra, krevní písař z Chytrova	Miroslav Dvořník / Petr Miller
Blažej Kulich, farář z Chytrova	zasloužilý umělec Josef Kobr / Karel Šíp
Filip, sluha	František Návrat / Zdeněk Růžička
Halaburda, hostinský	Rudolf Kubica / Ivo Melkus
Paní Kateřina Ostrovská	zasloužilá umělkyně Liběna Astrová / Vlasta Tolarová
Panna Marie	Jana Kloučková / Halina Kubečzková
Panna Magdaléna	Hana Hradilová / Helena Riehslová
Bětka	Karla Diváková / Ilona Šimandlová
Ženci, žnečky, čeled	sbor a balet operety SDO

Přestávky po 1. a 2. jednání

PREMIÉRA DNE 20. DUBNA 1980 V DIVADLE ZDEŇKA NEJEDLÉHO

Karel Čepek

Hana Hradilová

H. Kubeczková

Radomír Linhart

Jan Vyorálek

Miloslav Tolaš

Jan Drahovzal

Mladým návštěvníkům divadla již jméno jednoho z autorů naší dnešní premiéry — Franka Tetauera — patrně mnoho neřekne. A přece to byl svého času jeden z nejplodnějších a nejúspěšnějších českých dramatiků. Ale — „sic transit gloria mundi“, nebo také po našem „všechna sláva polní tráva“. Frank Tetauer po léta zastával úřad dramaturga Městských divadel pražských. V této své funkci si vydobyl nehybnoucí zásluhy na formování profilu druhé pražské činoherní scény a na prosazování řady podnětných novinek zahraniční proveniencí, zejména z oblasti anglo-americké. Jeho zamilovaným autorem byl G. B. Shaw; pilně jej překládal a prosazoval na české jevišti a ve své vlastní dramatické tvorbě, která zahrnovala jak náměty současné (Diagnóza, Svět, který stvoříš, Veřejný nepřítel), tak historické (Život není sen, Zápas draků, Zpovědník, Znamení býka) — abychom jmenovali alespoň nejvýznamnější tituly — se za časté nechal inspirovat jeho ironií, stejně jako světonázorovým pohledem. Úsměvy a kordy vznikly v letech protektorátních — v době nacistického útlaču sáhnul Frank Tetauer, stejně jako řada autorů jiných, do minulosti, aby se formou komediálního příběhu zabydlelého robustně viděnými charaktery hrdinů, kteří pro slovo vzplanou a tasí kordy, aby se posléze oddali a poddali své lásce, vyznal alespoň v alegorickém náznaku ze svého upřímného vztahu ke své vlasti a k národu. Úsměvy a kordy (s podtitulem Ztřeštěné námluvy) tehdy úspěšně oběhly většinu našich scén.

Úspěch díla byl oprávněný — Frank Tetauer znal dobře své řemeslo — dovedl vystihnout přesný obrys figury i napsat živý, mluvňý a dramatický dialog. V sezóně 1942/43 se s nimi setkáváme i na repertoáru činohry ostravského divadla. Pro nás není bez zajímavosti, že roli sluhy Filipa tehdy hrál Josef Kobr.

Znovu se s tímto titulem setkáváme na plakátech ostravského divadla v roce 1949 — v diametrálně odlišné společenské situaci. Po Únoru 1948 jsou naše divadla postavena před zcela jinými úkoly, než tomu bylo dosud. Proměna dramaturgického záběru se dotýká především činnosti operety, která hledá nové cesty, jak získávat nejširší divácké vrstvy a přitom se vmanit z pozlátka pokleslé kýčovitosti měšťanské éry. V této situaci dochází z iniciativy tehdejšího šéfa ostravské operety zasloužilého umělce Jana Pacla k přepracování „Úsměvů a kordů“ pro potřeby hudebního divadla. Frank Tetauer za pomoci šéfa a režiséra představení Jana Pacla zhutnil text, k němuž napsal přepůvabné písňové texty nikdo menší, než jeden z nejménějších ciselérů české básnické řeči a skutečné hudebnosti verše, něžný a přitom navýsost mužný lyrik Jaroslav Seifert a mladý šéfdirigent ostravského operetního souboru Vladimír Brázda tyto verše zhudebnil. Vzniklo dílo, které patří k nejzdařilejším pokusům o hudební komedii konce let čtyřicátých a počátku padesátých. A jeho úspěch byl obdobný, jako v případě činoherní předlohy před několika lety. Ztřeštěné námluvy se hrály po celé republice, v roce 1974 je s mimořádným

úspěchem uvedla Státní slezská opereta v polských Gliwicích a na svou rodnou scénu — ostravské jeviště — se vracejí v naší inscenaci již potřetí. A vracíme se k nim rádi — pro jejich opravdovou divadelnost, komediálnost a vtipný dialog, pro kouzelné Selfertovy verše, stejně jako pro Brázdovu invenční a melodickou hudbu. A především pro celkový etos díla, které akcentuje elementární životní hodnoty — upřímnost a opravdovost lidských vztahů, lásku k rodné zemi. Nechme se tedy sluhou Filipem znovu uvést do příběhu dvou

ohnivých mládenců, kteří usilují o získání dvou krásných dívek na vdávání, jejich důstojného a přitom rytířsky fanfarónského otce, důstojné a moudré paní Kateřiny, boдрého faráře Kuli-cha i směšného školometa Můry, do světa, v němž „o lásku jde, i o život“. Věříme, že se z tohoto výletu vrátíme spokojeni, s dobrou náladou — o to totiž nám všem, kdož inscenaci „Ztřeštěných námluv“ připravují, jde ze všeho nejvíc.

—rw—

Vedoucí technického provozu a výroby scénických výprav: ing. Ivan Bilek — jevištní mistři: Jiří Vaněk, Václav Plachý — mistr osvětlení: Leopold Hanzel — vedoucí elektroakustiky: Bořivoj Wojnar — vedoucí vlásenkárny: Vojmil Nytra — vedoucí garderobiér: Zdeněk Sliva — vedoucí rekvizit: Eva Wiesnerová — vedoucí dámské krejčovny: Bohuslava Čiháková — vedoucí pánské krejčovny: Štěpánka Lišková

Ted' teprv vím, co je žal,
a chápu slzy básníkovy,
vzápětí bych se smál,
ted' teprv vím, co je žal!
Žádný básník svými slovy,
to velké štěstí nevypoví.
Ted' teprv lásku poznávám,
ted' vím, co je to milovati
a cítím palčivý ten šrám,
kdy srdce muže láska sklátí.
Horko i zima, pláč i smích,
zmítá tu hrudí mojí stále,
ach běda, hořím jako vích,
a netuším, co bude dále.

Z krásného snu se probírám,
již vím, co je to milovati,
ted' teprv lásku poznávám
a celý život lásce dám.

Státní divadlo v Ostravě

nositel Řádu práce

*Vydalo Státní divadlo v Ostravě,
nositel Řádu práce,
v redakci Mojžíra Weimanna,
fotografie Vladimír Dvořák,
obálka a grafická úprava Mirek Tittler,
typografická spolupráce Antonín Mosler.
Vytiskly Moravské tiskařské závody, n. p.,
provoz 22, Ostrava 1, Hollarova 14.
Cena 3,— Kčs.*